

بسته اجرایی تغذیه با حداقل مراقبت های ضروری (Minimal Nutrition Package)

در برنامه تحول نظام سلامت در حوزه بهداشت در زمان شیوع کووید ۱۹

ویژه مراقب سلامت، بهورز، کارشناس تغذیه و پزشک

بازنگری - شهریور ۱۳۹۹

بسمه تعالی

بسته اجرایی تغذیه با حداقل مراقبت های ضروری (Minimal Nutrition Package)

در برنامه تحول نظام سلامت در حوزه بهداشت در زمان شیوع کووید ۱۹

تهیه و تدوین:

❖ دکتر پریسا ترابی

❖ دکتر زهرا عبداللهی

❖ فرزانه صادقی قطب آبادی

❖ دکتر مینا مینایی

❖ دکتر مریم زارعی

❖ دکتر فرید نوبخت حقیقی

❖ حسین فلاح

❖ مریم مشلول

با همکاری مدیران محترم تغذیه معاونت های بهداشتی

❖ دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

❖ دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان

❖ دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اهواز

❖ دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

❖ دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مشهد

❖ دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

❖ دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گیلان

❖ دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مراغه

شهریور ۱۳۹۹

فهرست مطالب

- ❖ مقدمه ای بر اهمیت تغذیه در دوران شیوع کووید ۱۹
- ❖ اهداف ارائه خدمات تغذیه ای در نظام شبکه در شرایط شیوع کووید ۱۹
- ❖ حداقل مراقبت های تغذیه ای در شبکه بهداشت و درمان کشور در زمان شیوع کووید ۱۹
 - شرح وظایف مراقب سلامت و بهورز
 - شرح وظایف مراقب سلامت ناظر
 - شرح وظایف پزشک
 - شرح وظایف کارشناس تغذیه
 - شرح وظایف کارشناس مسئول تغذیه شهرستان و روسای گروه ستاد استان
- ❖ جدول ۱: موضوعات آموزش هدفمند گروه های سنی و فیزیولوژیک
- ❖ جدول ۲: برنامه و ساعات آموزش تغذیه برای مراقب سلامت، بهورز، کارشناس تغذیه و پزشک

بسمه تعالی

مقدمه ای بر اهمیت تغذیه در دوران شیوع کووید ۱۹

با شیوع بیماری کووید-۱۹ در کشور ما و سایر کشورهای جهان، ارائه خدمات مشاوره ای در فازهای پیشگیری، درمان و نقاهت این بیماری در اولویت خدمات تیم سلامت در خانه های بهداشت، پایگاه ها و مراکز خدمات جامع سلامت قرار گرفته است.

آنچه مسلم است، تواتر و شکل ارائه خدمات در شرایط جدید تحت الشعاع شرایط قرنطینه جامعه قرار گرفته و لازم است سیاست گذاران و برنامه ریزان سلامت در سطوح ستاد و صف با در نظر گرفتن شرایط ویژه که به مدت نامعلوم بر کشور حاکم می باشد، نسبت به تداوم ارائه خدمات بهداشتی درمانی به اشکال جدید و تاحد امکان ایمن اقدام نمایند.

در این مجموعه، کلیه خدمات و مراقبت های بهداشتی مرتبط با تغذیه قابل ارائه در سطوح خانه بهداشت، پایگاه و مرکز خدمات جامع سلامت مورد بازنگری قرار گرفته است و انتظار می رود با رعایت کلیه پروتکل های بهداشتی، بیشترین و با کیفیت ترین خدمات به اشکال غیرحضور و در موارد خاص بصورت حضوری توسط تیم سلامت ارائه گردد.

در این میان کودکان، مادران باردار، سالمندان، مبتلایان به بیماریهای غیرواگیر از جمله قلبی- عروقی، پرفشاری خون، دیابت، آسم و سایر بیماری های تنفسی و مبتلایان به سرطان و نقص سیستم ایمنی بیش از سایر گروه های جامعه در معرض خطر ابتلا به کووید-۱۹ هستند لذا ارائه مراقبت های تغذیه ای به آنها برای پیشگیری از ابتلا این افراد باید مورد توجه و تاکید قرار گیرد و لازم است جز در موارد ضروری برای حضور در خانه بهداشت، پایگاه یا مرکز، خدمات تغذیه ای بصورت غیر حضوری با ثبت در پرونده الکترونیک سلامت ارائه گردد.

در انتها موجب امتنان است که دانشگاه های علوم پزشکی کشور، تجربیات موفق خود را در ارائه خدمت در شرایط ویژه کرونا به این دفتر انعکاس دهند.

سلامت و موفقیت بیش از پیش اعضای پرتلاش تیم سلامت در ارائه خدمات به شکل ایمن را از محضر پروردگار خواستاریم.

اهداف ارائه خدمات تغذیه ای در نظام شبکه در شرایط شیوع کووید ۱۹

۱. تداوم ارائه خدمات تغذیه به جمعیت تحت پوشش و پیشگیری و کنترل اشکال مختلف سوء تغذیه
۲. ارتقاء سطح آگاهی، نگرش و عملکرد کارکنان تیم سلامت (مراقب، بهورز، ماما، کارشناس تغذیه و پزشک) در خصوص تغذیه در پیشگیری و کنترل کووید - ۱۹
۳. ارتقاء سطح آگاهی، نگرش و عملکرد تغذیه ای جامعه با تاکید بر گروه های هدف خاص در شرایط شیوع کووید ۱۹
۴. تداوم اصلاح الگوی تغذیه جامعه و ترویج تغذیه سالم
۵. حفظ و ارتقاء امنیت غذایی خانوارها با تاکید بر اقشار آسیب پذیر
۶. حمایت تغذیه ای از گروه های آسیب پذیر تغذیه ای در شرایط شیوع کووید ۱۹
۷. آموزش تولید محصولات غذایی خانگی و محلی از طریق شبکه زنان روستایی و عشایری جهت کمک به حفظ امنیت غذایی

حداقل مراقبت های تغذیه ای در شبکه بهداشت و درمان کشور در زمان شیوع کووید ۱۹

الف- شرح وظایف مراقب سلامت / بهورز

۱. اندازه گیری های تن سنجی مادران باردار و کودکان تحت پوشش و ارزیابی وضعیت نمایه توده بدنی و مقایسه با منحنی های مرجع
۲. ارزیابی الگوی غذایی مراجعه کنندگان و ارائه توصیه ها و آموزش های فردی تغذیه براساس وضعیت کنونی الگوی تغذیه و گروه سنی فرد مطابق با بسته های خدمت
۳. ارجاع مراجعین حضوری موارد سوء تغذیه مادر و کودک و بیماری (دیابت، فشار خون بالا، چربی خون بالا، چاقی، سوء تغذیه، مبتلایان به کووید ۱۹، فاز نقاهت کووید ۱۹) به کارشناس تغذیه جهت دریافت غیرحضوری و تلفنی مشاوره تغذیه بدون طی کردن دوره های مراقبتی توسط مراقب سلامت مطابق با بسته خدمتی در همان اولین مراجعه به پزشک (مطابق بسته های خدمت قبلی) و سپس به کارشناس تغذیه جهت دریافت مشاوره تغذیه (نکته: باتوجه به اینکه بسیاری از مراکز فاقد کارشناس تغذیه می باشد و در ضمن الگوی سامانه سیب براساس بسته خدمت در شرایط عادی است بنظر می رسد ارجاع مراجعین به شکل فوق قابلیت اجرایی بیشتری دارد)
۴. پیگیری کلیه مبتلایان به کووید ۱۹ جهت مشاوره تلفنی حداقل یک بار توسط کارشناس تغذیه
۵. پیگیری تلفنی موارد ارجاع شده به پزشک/کارشناس تغذیه جهت مراجعه و دریافت مراقبت های بعدی (به صورت حضوری یا غیر حضوری برحسب ضرورت)
۶. ارجاع مراجعین حضوری موارد سوء تغذیه مادر و کودک و بیماری (دیابت، فشار خون بالا، چربی خون بالا، چاقی، سوء تغذیه، مبتلایان به کووید ۱۹، فاز نقاهت کووید ۱۹)
۷. شرکت در کلاس ها و جلسات آموزشی - توجیهی مجازی (غیرحضوری) تغذیه ستاد دانشگاه به ویژه در خصوص کووید ۱۹
۸. برآورد و درخواست به موقع مکمل ها، متون آموزشی و دیگر ابزار و ملزومات (مانند ترازو، قدسنج، کامپیوتر، تلفن و ...) مورد نیاز جهت مراقبت های تغذیه ای حداقل برای گروه سنی آسیب پذیر مادر و کودک و سالمند
۹. ارائه مکمل ها و آموزش های لازم به مراجعه کنندگان و توصیه به مصرف منظم مکمل ها مطابق پروتکل های کشوری

۱۰. ارائه آموزش های غیرحضورى تلفنى و پاسخگوىى به سوالات احتمالى مراجعين مطابق با بسته آموزش تغذيه خانواده و دستورعمل هاى ابلاغى دفتر بهبود تغذيه جامعه وزارت بهداشت با ثبت آموزش ها در سامانه سيب
۱۱. شناسايى و ارجاع مادران باردار مبتلا به سوء تغذيه و وزن گيرى نامطلوب و نيازمندها كه بر اساس سوال مراقب (در پرونده مادران باردار) مایل به دريافت حمايت هاى تغذيه اى سازمان هاى حمايتگر (مانند كميته امداد امام) هستند (از طريق سوال مربوطه در زمان بررسى وضعيت تغذيه) و پيگيرى موارد
۱۲. شناسايى و ارجاع كودكان زير ۵ سال مبتلا به سوء تغذيه نيازمندها، جهت بررسى براى دريافت حمايت هاى تغذيه اى سازمان هاى حمايتگر (مانند كميته امداد امام و ...) و پيگيرى موارد بر اساس پروتكل ابلاغى و ثبت در سامانه سيب
۱۳. در شرايط بيمارى كوويد ۱۹، افراد غير بيمارى كه صرفا امتياز الگوى غذايى آنان طى تماس مراقب/بهورز با آنان نامطلوب ارزيايى شده است، لازم است آموزش هاى تغذيه اى مرتبط را از مراقب سلامت/بهورز بصورت غير حضورى دريافت كنند.
۱۴. سنجش يد نمك از مراجعين به خانه هاى بهداشت و پايگاه ها توسط بهورزان و مراقبين سلامت يكبار درسال

ب- شرح وظايف مراقب سلامت ناظر (كاردان/ كارشناس بهداشت خانواده، ماماى، بهداشت عمومى، مبارزه با بيماريها)

در برنامه پزشك خانواده و بيمه روستايى در ارتباط با تغذيه

۱. شركت در كلاس ها و جلسات آموزشى- توجيهى مجازى (غير مجازى) تغذيه كه سالانه توسط دانشگاه براى كاركنان بهداشتى برگزار مى شود
۲. نظارت بر عملکرد مراقبين سلامت/بهورزان در مراقبت هاى تغذيه و ثبت در سامانه سيب
۳. گزارش گيرى از عملکرد مراقبين سلامت/بهورزان در سامانه سيب
۴. برگزارى كلاس هاى آموزشى- توجيهى مجازى (غير مجازى) تغذيه براى بهورزان و مراقبين سلامت
۵. آموزش آبخارى (مجازى) و اطمينان از دريافت دستورالعمل ها و بسته هاى آموزشى توسط بهورزان و مراقبين سلامت
۶. جمع بندى درخواست و برآورد مكمل هاى مورد نياز گروه هاى سنى و پيگيرى تامين از طريق ستاد و توزيع در مراكز و پايگاههاى سلامت
۷. نظارت بر توزيع مكمل ها و شاخص هاى مربوطه و انبار داروئى و تاريخ انقضائى مكمل ها
۸. كنترل شاخص هاى تغذيه اى تهيه شده توسط مراقبين سلامت و ارائه پس خوراند به مراقبين

ج- شرح وظايف پزشك

۱. درخواست انجام آزمايشات پاراكلىنيك براى ارجاع شدگان (ديابت، چاقى، فشارخون بالا، اختلالات چربى، سوء تغذيه و اختلالات ناشى از كمبود يد و آنمى) مطابق با بسته هاى خدمت
۲. بررسى موارد ارجاعى از طرف بهورز/مراقب سلامت شامل كودكان مبتلا به سوءتغذيه، مادران باردار با اختلال وزن گيرى، موارد مبتلا به پره ديابت و ديابت، فشار خون بالا، ديس ليپيدمى، چاقى و لاغرى و ... مطابق با بسته هاى خدمت و ارجاع آنان به كارشناس تغذيه در مراكز شهرى بالای ۲۰۰۰۰ نفر كه واجد كارشناس تغذيه هستند
۳. شركت در كلاس ها و جلسات آموزشى توجيهى مجازى (غير حضورى) تغذيه ستاد دانشگاه به ويژه در خصوص كوويد ۱۹ بر اساس بسته آموزشى تغذيه خانواده و دستورعمل هاى ابلاغى جهت پاسخگوىى به سوالات احتمالى مراجعين
۴. نظارت بر عملکرد بهورز، مراقبين سلامت و مراقب ناظر و ثبت در سامانه سيب

د- شرح وظایف کارشناس تغذیه مرکز جامع سلامت

با توجه به اینکه در بحران کرونا کارشناسان تغذیه فعالیت خارج مرکز ندارند، لازم است دو روزی که به آموزش گروهی و پایش و نظارت اختصاص دارد، در مرکز به ارائه خدمات تغذیه به شرح زیر به مراجعه کننده - اعم از حضوری یا غیر حضوری - بپردازند.

۱. آگاهی و پیگیری شاخص های تغذیه ای منطقه و شیوع بیماری های غیرواگیر در استان (دیابت، پره دیابت، فشار خون بالا، چربی خون بالا، اضافه وزن و چاقی)
۲. ایجاد ارتباط غیر حضوری (تماس تلفنی) با بیماران مبتلا به کووید ۱۹ با ابتلا همزمان به بیماریهای غیر واگیر (دیابت، فشار خون بالا، چربی خون بالا و چاقی) و ارائه مشاوره تغذیه با ثبت آموزش ها در بخش اقدام سامانه سبب با لحاظ نمودن در گزارش عملکرد
۳. پیگیری با مشاوره تلفنی بیماران غیرواگیری که مراجعه قبلی به کارشناس تغذیه داشته اند با ثبت در سامانه و با لحاظ نمودن در گزارش عملکرد (در سامانه سبب اعمال شود) با تعداد مشخص در روز انجام شود
۴. انجام مراقبت های تغذیه ای برای افراد ارجاع شده به صورت حضوری
 - کنترل شاخص های آنترپومتریک ثبت شده در پرونده الکترونیک برای مادران باردار و کودکان
 - ارزیابی تخصصی تغذیه ای و ثبت در پرونده الکترونیک
 - مشاوره تغذیه ای و تنظیم رژیم غذایی و ثبت در پرونده الکترونیک
۵. پیگیری موارد سوء تغذیه و وزنگیری نامطلوب مادر باردار و کودک زیر ۵ سال مبتلا به سوء تغذیه و بیماری در مراجعات بعدی طبق بسته های خدمت تغذیه، گروه های سنی یا بیماری های غیرواگیر (جدید و بازنگری شده) بصورت حضوری یا تلفنی
۶. پاسخگویی تلفنی به سوالات تغذیه ای افراد منطقه تحت پوشش با لحاظ نمودن در گزارش عملکرد در سامانه سبب
۷. ارائه مشاوره تلفنی فعال به افراد مشکوک یا قطعی کووید ۱۹ بصورت هفتگی با لحاظ نمودن در گزارش عملکرد در سامانه سبب
۸. مشاوره تغذیه تلفنی در افراد پرخطر شناسایی شده در برنامه غربالگری مرحله اول کرونا (چاق: $BMI > 40$ ، دیابت و فشارخون) دارای یکی از علائم کرونا در راستای پیشگیری از کووید ۱۹
۹. همکاری داوطلبانه در سامانه ۴۰۳۰ به منظور پاسخگویی به پرسش های تغذیه ای و آموزش جامعه بر اساس بسته آموزش تغذیه خانواده و دستورعمل های ابلاغی در خصوص بیماری کووید ۱۹ و ارسال آمار و عملکرد در سامانه به صورت هفتگی به ستاد شهرستان
۱۰. کنترل خدمات تغذیه ای ارائه شده توسط مراقبین سلامت از طریق دسترسی به بخش غربالگری تغذیه ای و اندازه های تن سنجی در پرونده الکترونیک سلامت
۱۱. نظارت و پیگیری فرایند اجرای برنامه های حمایتی کودک و مادران باردار، تایید کودک و مادر باردار مبتلا به سوء تغذیه نیازمند از لحاظ واجد شرایط بودن بهره مندی از سبب غذایی و توزیع سبدهای غذایی در مناطق تحت پوشش برنامه از طریق پیگیری تلفنی دریافت بن ها/کارت های ویژه خرید مواد غذایی و نوع مواد غذایی خریداری شده توسط مادران باردار/کودکان زیر ۵ سال واجد شرایط و ارائه آموزش های لازم با لحاظ نمودن در گزارش عملکرد در سامانه سبب
۱۲. شرکت در کلاس ها و جلسات آموزشی توجیهی مجازی (غیر حضوری) تغذیه ستاد دانشگاه به ویژه در خصوص کووید ۱۹ بر اساس بسته آموزشی تغذیه خانواده و دستورعمل های ابلاغی

۱۳. شناسایی مادران باردار و کودکان مبتلا به سوء تغذیه و کووید ۱۹ جهت معرفی به سازمان های حمایتی و خیرین برای جذب سبدهای حمایتی تغذیه ای

۱۴. -تهیه شاخص های تغذیه ای فصلی به تفکیک مراقبین و ارائه پیس خوراند

ه- شرح وظایف کارشناس تغذیه ستاد شهرستان / استان:

۱. تدوین برنامه عملیاتی به منظور پیشگیری و درمان بیماری ها به ویژه کووید ۱۹ و تامین و ارتقا سلامت تغذیه ای جامعه
۲. نظارت بر حسن اجرای برنامه های تغذیه جامعه به منظور پیشگیری و درمان بیماری ها به ویژه کووید ۱۹ و تامین و ارتقا سلامت تغذیه ای جامعه
۳. نظارت بر حسن اجرای برنامه مکمل یاری، مطابق با پروتکل های بازنگری شده
۴. اجرای برنامه های آموزشی ویژه پیشگیری و کنترل کووید ۱۹ از طریق رسانه های جمعی به منظور حساس سازی و تاکید بر رعایت تغذیه صحیح (از جمله هرم غذایی، کاهش مصرف قند، نمک و چربی، مکمل یاری و ...)
۵. آموزش و بازآموزی به شکل مجازی به ویژه در خصوص پیشگیری و کنترل کووید ۱۹ برای کارکنان درون بخشی (مراقب سلامت/بهورز، کارشناس تغذیه، پزشک) توسط ستاد استان با همکاری ستاد شهرستان ها
۶. آموزش و بازآموزی به شکل مجازی به ویژه در خصوص پیشگیری و کنترل کووید ۱۹ برای کارکنان بین بخشی توسط ستاد استان
۷. تهیه و نظارت بر محتوای آموزشی تغذیه ای ویژه پیشگیری و کنترل کووید ۱۹ مورد استفاده در فضای مجازی بخش دولتی (مانند آموزش و پرورش، بهزیستی، نیروهای مسلح، کمیته امداد امام خمینی و ...)
۸. همکاری با صدا و سیما استانی جهت تهیه برنامه های آموزش تغذیه در پیشگیری و کنترل کووید ۱۹ (مانند برنامه های کارشناسی، تهیه پیام های تغذیه ای زیرنویس و ...)
۹. همکاری با سازمان های بین بخشی حوزه سلامت نظیر شهرداری و دهیاری ها برای استفاده از فضاهای شهری و روستایی جهت انتقال پیام های آموزشی تغذیه در راستای پیشگیری و کنترل کووید ۱۹
۱۰. حمایت طلبی، پایش، نظارت و مدیریت برنامه های حمایتی تغذیه ای مادران و کودکان در ستاد استان و شهرستان
۱۱. پیگیری جلب خیرین سلامت از طریق ستاد خیرین دانشگاه توسط کارشناس ستاد شهرستان/ استان (عقد قرارداد با فروشگاههای عرضه مواد غذایی به عهده خیرین می باشد)
۱۲. پیگیری اجرای برنامه های بین بخشی و نیز اجرای برنامه های آموزشی تغذیه به ویژه در پیشگیری و کنترل کووید ۱۹ در سایر حوزه ها از جمله آموزش و پرورش، بهزیستی، کمیته امداد، جهاد کشاورزی، طلاب و فرهنگیان
۱۳. نظارت کارشناس ستاد دانشگاه بر عملکرد کارشناسان ستاد شهرستان
۱۴. نظارت کارشناس ستاد شهرستان بر عملکرد کارشناسان تغذیه مراکز تحت پوشش
۱۵. شناسایی و معرفی مادران باردار و کودکان زیر ۵ سال مبتلا به سوء تغذیه شناسایی شده در پایگاه ها و مراکز به خیرین دانشگاه
۱۶. دریافت و جمع بندی آمار و عملکرد در سامانه ۴۰۳۰ توسط کارشناس ستاد شهرستان / استان جهت ارسال به دفتر بهبود تغذیه وزارت متبوع به صورت هفتگی
۱۷. -تهیه شاخص های تغذیه ای به تفکیک و ارائه پس خوراند به مراکز شهرستان

۱۸. جمع بندی آمار مشاوره های تلفنی ۴۰۳۰ و ارائه پس خوراند و پیگیری تامین و توزیع مناسب حق الزحمه

۱۹. - تدوین گزارش عملکرد برنامه های تغذیه در پیگیری و درمان کووید ۱۹ و برنامه های حمایتی

۲۰. - هماهنگی با واحد جلب حمایت خیرین دانشگاه جهت حمایت تغذیه ای گروه های آسیب پذیر

۲۱. - پیگیری تامین مکمل ها با توجه به برآورد و درصد مصرف و پوشش مکمل ها

جدول ۱: موضوعات آموزش هدفمند گروه های سنی و فیزیولوژیک

با توجه به اجرا نشدن آموزش های گروهی بصورت حضوری، لازم است کارشناسان تغذیه طی تماس تلفنی با گروه های هدف شناسایی شده توسط مراقب سلامت، آموزش های لازم را با توجه به نیاز آن گروه، ارائه نماید. حداقل یک روز در هفته به این فعالیت اختصاص دارد.

منابع آموزشی: علاوه بر بسته آموزشی تغذیه ویژه کارشناس تغذیه تهیه شده در دفتر بهبود تغذیه جامعه، مجموعه های آموزشی تغذیه در شرایط کرونا که طی سه ماهه اول سال ۱۳۹۹ ابلاغ گردید، قابل دسترسی در سایت دفتر بهبود تغذیه و سایت رسمی وزارت بهداشت به نشانی زیر می باشد:

1. <http://nut.behdasht.gov.ir/index.aspx?siteid=353&fkeyid=&siteid=353&fkeyid=&siteid=353&pageid=60226>
2. <https://behdasht.gov.ir>

گروه هدف	موضوعات آموزشی
مادران دارای کودکان زیر ۵ سال و مادران شیرده	• اصول تغذیه در کودکان زیر ۲ سال (اهمیت تغذیه با شیر مادر، تغذیه تکمیلی، اهمیت ریز مغذی ها و مکمل های مورد نیاز)• اصول تغذیه در کودکان ۲-۵ سال• پایش رشد، تفسیر منحنی رشد و توصیه های تغذیه ای لازم برای کودکان دچار اختلال رشد، کم وزنی، کوتاه قدی، لاغری، اضافه وزن و چاقی• تغذیه کودک بیمار• نیاز های تغذیه ای دوران شیردهی و اهمیت ریز مغذی ها و مکمل های مورد نیاز مادران شیرده• تغذیه در پیگیری از کرونا
مادران باردار	• نیاز های تغذیه ای دوران بارداری• تفسیر نحوه وزن گیری در دوران بارداری و اختلالات وزن گیری• توصیه های تغذیه ای در مشکلات شایع دوران بارداری• تغذیه با شیر مادر و مزایای آن• تغذیه در پیگیری از کرونا
جوانان، میانسالان، سالمندان	• تغذیه سالم و رهنمود های غذایی• مکمل ها و نیازهای تغذیه ای گروه های سنی• پیگیری از عوامل خطر تغذیه ای / بیماری های غیرواگیر شایع• تغذیه در پیگیری از کرونا

جدول ۲: برنامه و ساعات آموزش تغذیه برای مراقب سلامت، بهورز، کارشناس تغذیه و پزشک

این جلسه آموزشی توسط مدیران تغذیه دانشگاه برنامه ریزی شده و با بکارگیری پره تست و پست تست جهت ارزیابی شرکت کنندگان در برنامه آموزشی مجازی (ویدیو کنفرانس/ وینار) به شرح جدول زیر اجرا می شود.

منابع آموزشی: علاوه بر بسته آموزشی تغذیه ویژه کارشناس تغذیه، پزشک و مراقب سلامت تهیه شده در دفتر بهبود تغذیه جامعه، مجموعه های آموزشی تغذیه در شرایط کرونا که طی سه ماهه اول سال ۱۳۹۹ ابلاغ گردید و قابل دسترسی در سایت دفتر بهبود تغذیه و سایت رسمی وزارت بهداشت به نشانی زیر می باشد:

<http://nut.behdasht.gov.ir/index.aspx?siteid=353&fkeyid=&siteid=353&fkeyid=&siteid=353&pageid=60226>

مدت	موضوعات آموزشی	گروه هدف
۶۰ دقیقه	تغذیه در شرایط کرونا تغذیه در بیماران مبتلا به سل (اهمیت تغذیه در بیماران مبتلا به سل، پیامدهای تغذیه ای بیماری، تداخلات غذا و دارو)	پزشکان
۶۰ دقیقه	تغذیه در شرایط کرونا مراقبت های تغذیه ای در بیماران مبتلا به سل (اهمیت تغذیه در بیماران مبتلا به سل، پیامدهای تغذیه ای بیماری، مراقبت های تغذیه ای در درجات مختلف سوء تغذیه در گروه های آسیب پذیر، تداخلات غذا و دارو و ...)	کارشناسان تغذیه
۶۰ دقیقه	تغذیه در شرایط کرونا تغذیه در بیماران مبتلا به سل (اهمیت تغذیه در بیماران مبتلا به سل، پیامدهای تغذیه ای بیماری، توصیه های کلی تغذیه ای)	مراقب سلامت/ بهورز/ مراقب ناظر